

Petőfi Sándor forradalmisága és Az apostol új programja

1. feladat

Alább az 1848-as szabadságharccal kapcsolatos kérdésekre adható válaszokat láthatod.

- a) Magyarország a XIX. században osztrák fennhatóság alatt állt, elveszítve nemzeti függetlenségét. Az 1820-as, 30-as években egyértelművé vált, hogy ha a magyarság nem rendelkezik önálló önkormányzattal, nem érvényesítheti nemzeti érdekeit.
- b) 1830-ban gróf Széchenyi István Hitel című művében megfogalmazta, hogy változásra van szükség, ezzel elindította a reformkort, felnyitotta a nemesség egy részének szemét. A kezdeményezés mozgalommá nőtte ki magát, célja az ország modernizálása volt. Olyan neves személyek csatlakoztak hozzá, mint Kossuth Lajos, Wesselényi Ferenc, Deák Ferenc vagy Batthyány Lajos.
- c) Kossuth szabadon bocsátását, aki 1841 és '43 között saját lapjában, a Pesti Hírlapban képviselte a reformtörekvéseket.
- d) A fordulat akkor következett be, amikor megérkezett a párizsi forradalom híre. Kossuth kihasználva az országgyűlés megtorpanását, a felirati javaslat elfogadását követelte, a követeléseket az alsóház el is fogadta.
- e) Kossuth és Széchenyi együtt vitték gőzhajón a javaslatokat Bécsbe, melyek a következők voltak: közteherviselés, örökváltság, nemzeti kormány, sajtószabadság, unió Erdéllyel, évenkénti országgyűlés, a papi tized és ősiség törvény eltörlése. Mindezek a feudális berendezkedés végét jelentették.
- f) A főrendi ház számára a legkétségteljesebb az volt, hogy március 13-án megérkezett Pozsonyba a bécsi forradalom híre is, ezért a felirati javaslatot elfogadták, amit időközben kibővítettek.
- g) Az események motiválására a Pilvax-kör is csatlakozott Kossuthék mozgalmához, a radikális ifjúság vezetői Vasvári Pál és Petőfi voltak.
- h) A költő (értsd Petőfi) a tömeggyűlés számára írta a Nemzeti dalt, ez és a 12 pont is nagy lelkesedést váltott ki a szabadságot követelő forradalmi tömegből, amely főleg akkor alakult ki, amikor a forradalmárok az egyetemhez mentek. A Landerer nyomdánál kikényszerítették a Nemzeti dal és a 12 pont kinyomtatását, a Nemzeti

Múzeumhoz népgyűlést szerveztek. Aztán a városházának és a helytartótanácsnak is átnyújtották a követeléseiket. A tömeg megállíthatatlan volt, a cenzúra eltörlését követelték, valamint Táncsics Mihály kiszabadítását a börtönből. Az elért sikereket este a Nemzeti Színházban koronázták meg azzal, hogy hat órától részleteket adtak elő a Bánk bánból. Az előadást megelőzően Jókai Mór arról beszélt, hogy győzött a forradalom.

- i) A szabadságharc során a magyarok átmeneti sikereket könyvelhettek el. A Debrecenben üléselő Magyar Országos Honvédelmi Bizottmány Kossuth Lajos vezetésével kiadta a Függetlenségi Nyilatkozatot, majd április 14-én kimondták a Habsburg-ház trónfosztását. Miután augusztusban leverték a szabadságharcot, a trónfosztói határozatot semmisnek tekintették.
- j) Az átmeneti sikerek ellenére a forradalom végső soron kudarcba fulladt, az osztrák hatalom az oroszokat hívta a magyarok ellen segítségül. 1849. június közepén közel 200 ezres orosz haderő érkezett Magyarországra.
- k) A forradalmat vérbe fojtották, a vezetőket bebörtönözték vagy kivégezték. A Haynau által felállított haditörvényszék több száz tisztet és polgári személyt végzett ki. 1849. október 6-án Aradon kivégezték a magyar forradalom 13 tábornokát, az aradi vértanúkat. Ugyanezen a napon sortűzzel kivégezték Batthyány Lajos első magyar miniszterelnököt is.
- l) Például: Az 1848-as szabadságharc előzményei és fő eseményei

2. feladat

Alább az irodalmi fogalomtárral kapcsolatos helyes válaszokat találod.

Ars poetica: Költői, művészi hitvallás.

Kánaán: Egy terület ókori neve, ami magába foglalja a mai Izrael, Palesztina, Jordánia, Libanon területét, Szíria nyugati részét, valamint az egyiptomi Sínai-félszigetet. Az ígéret földjét értjük alatta, lásd tejjel-mézzel folyó Kánaán.

Látomás: Vízió - eksztázisba esett emberek képzelgéseikhez hasonló költői kép, amely fontos szerepet töltött be a mítoszban, az allegorikus művészetben és a szürrealizmus nyomán a modern költészetben. Olyan képzeleti kép, amely a megszokott valóságon túllépve, felülemelkedve, szabad és váratlan kapcsolódásokat létesít egymással össze nem függő jelenségek között. Sajátos ésszerűtlen logikája az álméhoz hasonló.

Mózes: Bibliai próféta, történelmi személyiség, kinek tevékenységét az Ószövetség több könyvben örökíti meg. A zsidó nép ősi vezetője Kánaán földjére vezeti népét.

Rapszódia: Az antikvitásban a görög rapszodoszok (epikus énekmondók) által előadott költemény, ma felindult lelkiállapotot tükröző, szaggatott szerkezetű-gondolatmenetű, egyenetlen ritmusú lírai költemény.

Váteszköltő: Látnok, jós, igehirdető. A költészetben a prófétai ihletettséggű költő, író megjelölése.

(Forrás: *Irodalmi – esztétikai lexikon*)

3. feladat

Alább Petőfi forradalmi látomásköltészetéhez kapcsolódó kérdésekre adható helyes válaszokat találod.

- A nép nevében, Beszél a fákkal a bús őszi szél..., Föltámadott a tenger*
- Beszél a fákkal a bús őszi szél...*
- Koltó, 1847 szeptembere (a mézeshetek ideje)
- Az alább felsoroltak lehetséges példák, más megoldás is jó lehet!*

A nép nevében:

- „kér a nép”
- „jogtalanság a legrútabb bélyeg”
- „Jogot a népnek”
- „mily szörnyű a nép / Ha fölkel”
- „Ismét pusztíthat e láng rajtatok”

Beszél a fákkal a bús őszi szél...:

- „Szabadságháborúk története”,
- „harctérre lép”
- „a zsarnokért megvíni, szolganép”
- „És a szabadság?”
- „Vérpanoráma leng előttem”

Föltámadott a tenger:

- „Föltámadott a tenger / a népek tengere”
- „Hogyan mulat a nép”,
- „fölül a gálya, / s alúl a víznek árja”
- „Azért a víz az úr”
- „Szilaj hullámokat vet / Rémítő ereje”

4. feladat

Alább Petőfi Sándor *Egy gondolat bánt engemet...* és *A XIX. század költői* című költeményeivel kapcsolatos kérdésekre adandó válaszokat találod.

a)

Lehetséges megoldás:

A) Egy gondolat bánt engemet, hogy nem a magyar szabadságért és nem a csatamezőn fogok meghalni.

B) A XIX. század költői álljanak népük élére, és vezessék őket egy igazságosabb világba, harcoljanak ki egy olyan társadalmat, ahol egyenlőségben élhetnek!

b)

Az „osztott naplót” az alábbi szempontok szerint kell kitölteni:

Egy nekem tetsző kép az <i>Egy gondolat bánt engemet</i> című versből	Az előző képet én így értem:	Egy nekem tetsző kép <i>A XIX. század költői</i> című versből	Az előző képet én így értem:
Egy tetszőleges idézet a versből	Érzéseim, gondolataim, magyarázatom az előző idézethez	Egy tetszőleges idézet a versből	Érzéseim, gondolataim, magyarázatom az előző idézethez

c)

Alább a táblázat helyes kitöltését láthatod, a megadottakon túl minden jó példa elfogadható!

romantikus jellemző	<i>A XIX. század költői</i>	<i>Egy gondolat bánt engemet...</i>
láttató kép	„bőség kosara”	„Fújó paripák”
jelzős szerkezet	„Szelíd, lágy csók”	„pirosló arccal és piros zászlókkal”
emelkedett, ünnepélyes hangnemre utaló kifejezés	„Bocsát le a föld mélyibe”	„fátyolos zászlók kíséretével”
szenvédélyt kifejező részlet	„Átok reá”	„ajkam örömteli végszava zendül”
szabadságeszményre utaló részlet	„jognak asztalánál”	„szent világszabadság”
személyesség	„munkáinkért”, „szemeinket”	„Ott folyjon az ifjui vér ki szivemből”

d)

Fogalmazásod érje el a 10 mondatot! A következő elemeket tartalmazza: a hallgatóság megszólítása, a figyelmük megragadása, a felszólítás elhangzása. Továbbá alkalmazz néhány érvet, amivel szeretnéd meggyőzni a társaságot, hogy vállalják ezt a nemes feladatot! Végül köszönj el tőlük, a figyelmüket is köszönd meg, és igyekezz hatásosan lezárni a beszéded! Ügyelj a nyelvi helyességre és a szenvedélyes stílusra is!

5. feladat

Alább a 12 pont és A XIX. század költői című költemény 5. versszakának összevetésére találsz egy lehetséges megoldást.

A versrészlet jogi, vagyoni egyenlőségről beszél, s egy ugyanilyen társadalom elérését célozta meg a 12 pont is. Például a közteherviselés, a törvény előtti egyenlőség polgári és vallási tekintetben, az úrbéri viszonyok megszüntetése mindezekre jó példa.

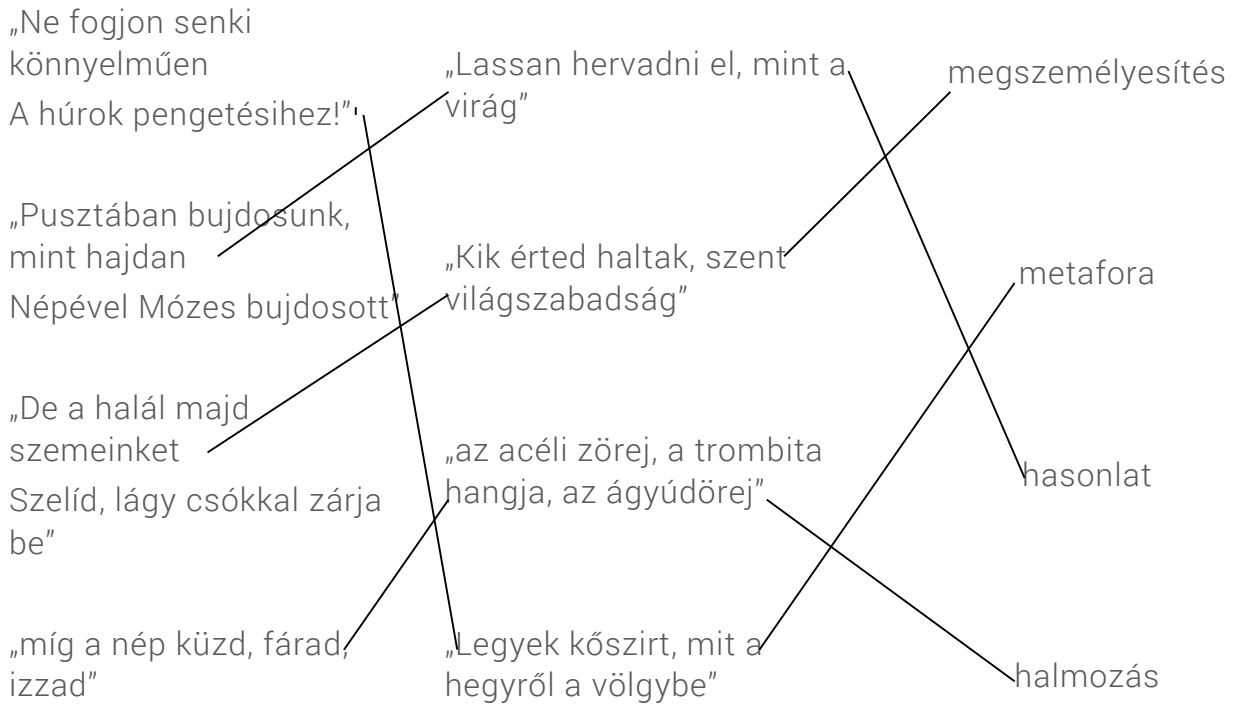
6. feladat

Alább a költői eszközökkel kapcsolatos feladat helyes megoldását láthatod.

A XIX. század költői

Egy gondolat bánt engemet...

Költői eszköz

7. feladat

Alább a táblázat helyes kitöltését láthatod.

Jelentés	A XIX. század költői	Egy gondolat bánt engemet...
a kép a vagyoni egyelőséget fejezi ki	„bőség kosarából”	
a természeti jelenség arra utal, hogy nagyszabású, szenvedéssel teli halált képzel el a költő		„Legyek fa, melyen villám fut keresztül...”
a metafora a jogi egyenlőség kifejezője	„jognak asztalánál / Mind egyaránt foglal helyet”	
a bibliai eredetű kép a költő népvézéri szerepére utal	„Pusztában bujdosunk, mint hajdan / Népével Mózes bujdosott”	
a nép rabságára utal		„rabszolga nép / Jármát megunva síkra lép”

8. feladat

Alább Antal Imre versértelmezésével kapcsolatos kérdésre adható választ találod.

Megkérdőjelezi a költemény pátoszteljességét, mintha a vers alkotója nem is szeretne mártírhálált halni a nemzetért. Ironikus, öntetszelgő módon kikéri magának a nemesnek csúfolt költői feladatot: ő bizony nem dobja oda ifjú életét ilyen csip-csup kis ügyért.